

Založené 1999

Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce
Ročník 14 Číslo 4 Október 2012

www.pokojadobro.sk

Snímka: Peter Lazor

Požehnanie

V prvej kapitole knihy proroka Aggea čítame, ako sa Pán prihovára Izraelitom, ktorí sa vrátili z babylonského zajatia do svojej vlasti a so slovami: „Ešte neprišiel čas stavať Pánov dom,“ neustále odkladali stavbu izraelského chrámu. K stavbe ich Boh vyzýval, pretože pôvodný veľkolepý židovský chrám, ktorý postavil kráľ Šalamún, bol zničený.

Izraelitom záležalo na tom, aby obnovili svoje domy a žili v dostatočnom prepychu, menej im však záležalo na tom, aby opravil aj Pánov dom, chrám, kde by mohli konať bohoslužbu a vzdať Bohu vďaka a chválu. To im akosi nechýbalo.

To je nám povedomé, však?

Boh preto prostredníctvom proroka Aggea prehovoril: „Vám už prišiel čas bývať vo vykladaných domoch a môj dom bude pustý? Preto teraz hovorí Pán

zástupov: *Dobré sa pozrite, až kam ste prišli! Veľa ste siali, zväzate málo; jedli ste a nenasýtili ste sa; pili ste a neopojili ste sa; obliekali ste sa, ale teplo vám nebolo; a kto pracoval za mzdu, dával ju do deravého vrečka.*“

V chápaní Izraelitov bola chudoba, bieda, dôsledkom nedostatku požehnaní, za ktorý si človek môže sám, pretože zanedbal svoju povinnosť úcty a chvály voči Bohu: „*Veľa ste siali a zväzate málo. A kto pracoval za mzdu, dával ju do deravého vrečka.*“

Ale aj tí, ktorí majú majetku veľa, nenájdu len vďaka bohatstvu šťastie a pokoj: „*Jedli ste a nenasýtili ste sa; pili ste a neopojili ste sa; obliekali ste sa a teplo vám nebolo.*“ Nech si doprajú čo len chcú, nech si užívajú všetky dobré tohto sveta, nenájdu pravé šťastie a pokoj srdca. Inými slovami, bez Božieho požehnaní človek šťastný nebude.

Človek môže byť aj chudobný a žiť skromne, a zároveň sa môže jedným nasýtiť a pitím napojiť. Môže žiť celkom radostne a šťastne. Ale tiež môže oplyvať všetkým bohatstvom, ale zároveň trpieť smútkom, nenaplnenosťou a pocitom biedy.

Chceme byť požehnaní? Pán nám hovorí, čo máme robiť: „*Chodte do hory, dovezte drevo a stavajte dom, v ktorom budem mať záľubu a slávu, hovorí Pán.*“ Dnes už je Boží chrám, do ktorého môžeme ísť, postavený. Každý z nás má tento chrám, Pánov dom, blízko. Počas letných prázdnin a dovolení sme si mnohí, ruku na srdce, od Pánovho chrámu oddychli. Začnime ho znova navštevovať, aby sme Bohu vzdali vďaka a chválu a on nás požehná.

Marek Ondra, kaplán

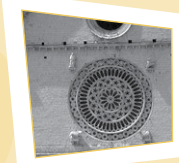
Kráľovná apoštolov

Ondrej
Švančara
čítaj str. 3

Hlboko v nás

Barbora
Klučárová
čítaj str. 7

PAX et BONUM, Assisi!

Monika
Hodnická
čítaj str. 15-16

Milí čitatelia!

Jesenné dni prinášajú pre náš duchovný život mnoho pekných impulzov. Koncom septembra sme prežili dve úžasné udalosti v tesnej blízkosti za sebou. Posledná sobota v mesiaci bola odpustovou oslavou patróna našej farnosti, sv. Michala archanjela, a vzápätí na to v nedeľu vysluhoval spišský pomocný diecézny biskup sviatosť birmovania. Dúfame, že množstvo vyliatých Božích milostí nám všetkým pomôže v ďalšom prehlbovaní nášho duchovného života a bude dobrým štartom začínajúceho Roka viery, ktorý vyhlásil Benedikt XVI. Súčasný pápež pozýva k „znovuobjaveniu“ Katechizmu Katolíckej cirkvi, ktorý je nielen prameňom múdrosti nášho náboženstva, ale môže byť aj skvelým sprievodcom v našom živote. A teda nemal by chýbať v našich rodinách.

Ďalšou potešujúcou správou, ktorá sa týka našej farnosti, bolo skladanie prvých sľubov nášho rodáka Mateja Reinera v reholi verbistov. Nech nás táto udalosť podnieti k intenzívnejším modlitbám za neho, ale aj za všetkých mladých, na ktorých v súčasnosti číha veľmi veľa nebezpečných nástrah.

Aj leto bolo bohaté na zážitky. Hlavne naša mládež organizovala a prežívala mnoho zmysluplných aktivít. Tiež naša redakcia mala zastúpenie na návšteve miest, kde žil a pôsobil svätý František Assiský, kde sme vyprosovali požehnanie nielen pre farnosť, ale aj pre náš časopis. Je to potešujúce aj preto, lebo časopis nesie meno, ktoré vyjadruje františkánsky pozdrav pax et bonum – pokoj a dobro.

O tom všetkom si môžete prečítať v ďalšom vydaní nášho spoločného časopisu.

Milí čitatelia, pestrofarebná jeseň býva v mnohom inšpiratívna. Nech nás teda povzbudí aj v našom duchovnom živote. Hlbšie prežívanie viery a následné láskyplnejšie prežívanie našich medziludských vzťahov by bolo pekným výstenním v budúcoročnom jubileu príchodu svätých Cyrila a Metoda na Slovensko.

Monika Hodnická, šéfredaktorka

PORUCHY UČENIA U DETÍ

Pre školákov a ich rodičov začal nový školský rok. Preto sa trochu zamyslíme nad poruchami učenia u detí.

Poruchy učenia u detí rozpoznávajú najskôr ich učitelia. Predpokladá sa, že týmito poruchami učenia trpia asi 4% školopovinných detí. Učitelia však predpokladajú, že v skutočnosti je ich až 20%, pretože nie všetky deti majú pri svojej poruche ťažkosti.

Pôvod týchto porúch nie je doteraz známy, predpokladá sa však, že existuje dedičný sklon k ich rozvoju. Najčastejšie vznikajú v dôsledku ľahkej mozgovej dysfunkcie. Poruchy učenia sa vyskytujú v rámci celého inteligentného spektra. Môžeme ich nájsť aj u detí s nadpriemernou inteligenciou (dyslektik bol napríklad aj Albert Einstein), ale aj u detí s podpriemernou inteligenciou. Poruchy učenia majú vplyv na formovanie osobnosti dieťaťa, ktoré často trpí pocitmi menejcennosti, neurotickými prejavmi, poruchami spánku, nechutenstvom, úzkosťou, strachom z neúspechu, depresiami.

Najčastejšou poruchou učenia je DYSLEXIA. Ide o neschopnosť naučiť sa čítať a porozumieť čítanému textu. Predpokladá sa, že ťažkosti u týchto detí sú vyvolané poruchami videnia a nedostatočne vyvinutým zrakom.

Ďalšími poruchami učenia sú:

DYSORTOGRAFIA – ktorá sa prejavuje narušenou schopnosťou osvojiť si pravopis daného jazyka.

DYSGRAFIA – znamená ťažkosti s písomnou formou prejavu. Dieťa píše ťažko, má problém si zapamätať tvar písmen a jeho písmo je veľmi nečitateľné a neusporiadané.

DYSKALKÚLIA – je porucha počítania. Tieto deti majú problém s matematikou.

DYSMÚZIA – je málo známa porucha učenia. Ide o poruchu hudobných schopností.

DYSPINXIA – je porucha charakterizovaná nízkou úrovňou kresby.

DYSPRAXIA – zase znamená malú pohybovú obratnosť. Takéto deti majú problémy s jemnou motorikou, s pohybom na telesnej výchove, pri športoch a často podľahnú úrazu.

Zdravotné dôsledky porúch učenia majú svoje prejavy v obezite, chorobnej chudosti, neurotických prejavoch, bolestiach hlavy, brucha, psychogénnom kašli, kolapsových stavoch a podobne. Deti svoju „menejcennosť“ najčastejšie zjedajú sladkosťami, takže ju riešia prejedaním. Takmer 40% obéznych detí trpí nejakou poruchou učenia. Psychosomatické ťažkosti majú svoj zdlhavý priebeh a je veľmi ťažké ich liečebne ovplyvniť. Vyžadujú si skôr tzv. reedukáciu. Sú to špeciálne pedagogické prístupy k náprave porúch učenia. Deti sú zvyčajne zaradené do pedagogicko-psychologickej poradne. V školách sa im obvykle venuje špeciálny pedagóg. Deti sú pozitívne motivované a upevňuje sa každé ich zlepšenie a každý pokrok. Dôležité je upevňovať najmä pokoj a trpezlivosť, nešetriť pochvalou, povzbudením. Nevyhnutná je napokon i správna voľba povolania.

Riešenie špecifických porúch učenia je dlhodobý proces, ktorý vyžaduje veľa pochopenia, trpezlivosti, dobrú spoluprácu psychológa, učiteľa, rodiča a pri riešení ich zdravotných dôsledkov rovnako aj detského lekára.

Jana Virčíková,
detská lekárka

Kráľovná apoštolov

V evanjeliu Pán Ježiš na kríži vyslovuje svoj testament. Pre nás ľudí prosí o odpustenie, Bohu Otcovi odovzdáva svojho Ducha. Učenika, ktorého zvlášť miloval, odovzdáva svojej matke a svoju matku odovzdáva svojmu učeníkovi. Je zaujímavé, že takmer posledné slová Pána Ježiša na kríži sa týkajú jeho matky a jeho učenika a hovoria o ich vzájomnom vzťahu. Keby Ježišovi išlo o materiálne zabezpečenie Panny Márie po jeho smrti, asi by nezačal zverením učenika, v postavení jej syna, do jej rúk, ale naopak. On sa ale najprv prihovára svojej matke a až potom učeníkovi. V týchto slovách sme my všetci, ktorí sa považujeme a chceme byť Ježišovými učeníkmi vyzvaní, aby sme prijali Máriu ako svoju matku. Máme napodobniť sv. Jána apoštola a vziať si Máriu od tejto chvíle k sebe do svojho života.

Aby sme hlbšie pochopili tajomstvo Márie pod krížom, stačí upriamiť našu pozornosť na slovo „matka“. Matka je predovšetkým tá, ktorá dáva život i za cenu vlastnej bolesti. Matka stojí v službe života. To je jej krása a veľkosť. Materstvo sa nutne viaže s bolesťou. Nie je matkou tá, ktorá netrpela. Veľkosť matky je v tom, že napriek tomu, že trpí, dáva život. Teda môžeme povedať, že matka miluje svoje deti viac ako svoj život. Každá bolesť nás chce naučiť, aby sme milovali Boha viac ako svoj život. Materstvo a bolesť patria k sebe. Neexistuje materstvo bez určitej miery bolesti. Mária je matka. Božia matka. Máriino materstvo je akýmsi zákonným doplnením zjavenia Božieho otcovstva. Pretože Boh nie je len Otcom ale aj Matkou. V Márii sa zjavuje veľkosť a kvalita Božieho materstva. Nielen Ježiš je dokonalým obrazom Otca, ale aj Mária je dokonalým zjavením Božieho materstva. A ako matka chce formovať apoštolov.

Sv. Terezka Ježiškova, ktorá prežila zázračné uzdravenie prostredníctvom Panny Márie, vyhlásila, že Panna Mária je viacej matkou ako kráľovnou. Boh, ktorý je láska, musí vedieť, čo je to bolesť a biblický Boh sa tak aj zjavuje, ako Boh, ktorý sa trápi pre človeka. Môžeme predpokladať, že ani Máriino utrpenie sa ešte neskončilo. Dokiaľ existuje na svete hriech a dokiaľ sú na svete deti, ktoré nehľadajú život a Boha, Matka trpí. V omnoho väčšej miere ako pozemská kresťanská matka, ktorá sa trápi nad poblúdením svojich detí. Máriin zápas ešte stále trvá. Sv. Ján ju vo svojom Zjavení vidí ako ženu, ktorá stále zápasí s diablom a Cirkev je označená ako spoločenstvo jej detí.

Premeditujme si Ježišove slová, ktoré patria aj nám, jeho učeníkom: „*Hľa, Matka Tvoja!*“ Je to radostná zvesť, že máme matku. Matka je vždy s nami aj

Snímka: Peter Lazor

počas neprítomnosti otca. Každý jeden z nás dostal Máriu za matku, ozajstnú matku, ktorá dopĺňa to, čo sa nám často nedostalo od biologických matiek. Panna Mária nás ako matka sprevádza pri všetkých našich životných problémoch.

Možno by nás zaujímalo, čo robila Mária po Turiciach. Z vonkajších udalostí toho veľa nevieme, ale z jej vnútorného života môžeme čosi vytušiť. Môžeme predpokladať, že Mária išla tou istou cestou ako po nej mnohí svätí. A práve ich svedectvo nám môže čosi povedať o vnútornom živote Márie. Predovšetkým tu máme po ruke jeden záporný dôkaz. Nikto z apoštolov ju nespomína vo svojich listoch, hoci v nich nachádzame narážky na mnoho kresťanských žien, ktoré žili v tomto období. Mária mizne v najhlbšom mlčaní. Jej život je s Kristom ukrytý v Bohu. Mária zahájila v Cirkvi ono druhé povolanie, ktorým je skrytá a modliaca sa duša, ktorá pomáha svo-

jimi modlitbami iným na ceste spásy.

Tejto Máriinej charizme môžeme porozumieť, keď si ju necháme vyložiť od svätých, ktorí išli tou istou cestou. O sv. Františkovi sa hovorí, že ku koncu svojho života už nebol „človekom, ktorý sa modlí“, ale že sa stal „modlitbou“. Potreba a túžba duše po Bohu je u týchto ľudí taká veľká, že žiť ďalej na zemi je pre nich skutočným mučenictvom. Sv. Augustín dobre vyložil, že podstatou modlitby je túžba po Bohu, ktorá pramení „z viery, nádeje a lásky“. Tvoja túžba je tvojou modlitbou. Ak pokračuje tvoja túžba, pokračuje aj tvoja modlitba. Nie nadarmo nás apoštol vyzýva: „*Bez prestania sa modlite.*“ Ak nechceš prerušiť modlitbu, nikdy neprestávaj túžiť. Tvoja ustavičná túžba bude твоjim ustavičným volaním. Mária poznala ustavičnú modlitbu, pretože túžba po Bohu bola v jej srdci ustavične.

*Ondrej Švančara,
správca farnosti*

ZAHĽBME SA DO SVÄTEJ OMŠE I.

*Svätú omšu často prežívame rutinne, nesústredene. Občas je dobré niečím sa povzbudiť, nadchnúť, inšpirovať...
Nech vám i tieto slová postupne pomôžu viac preniknúť do nekonečnej duchovnej hĺbky Kristovej spasiteľnej obety.*

Osobná príprava

Osobná príprava je veľmi dôležitá pre „naladenie sa“. Vstúpiť do seba, stíšiť sa, upokojiť rozlietané myšlienky a uvedomiť si, kde som a čo sa o chvíľu bude odohrávať, je nevyhnutná podmienka, aby sme sa do svätej omše mohli „ponoriť“. Účasť na slávení Eucharistie totiž môže byť úplne neplodná.

Môžeme byť fyzicky prítomní v kostole, matne počuť slová kňaza a nejasne vnímať, čo sa na oltári deje a takto si splniť povinnosť, ale zároveň

sa nestretnúť s Pánom a odísť z kostola prázdni. A vzhľadom na to, aký nesmierny dar sa nám v obete svätej omše ponúka, je to nekonečná škoda.

Odporúča sa aspoň päť minút pred začiatkom zachovať v kostole ticho, čo je však v našich končinách komplikované kvôli modlitbe svätého ruženca, ktorá často sláveniu Eucharistie predchádza. Je to ale chvályhodný zvyk, ktorý sám osebe môže byť výbornou prípravou. Kde je to však možné, treba sa snažiť ticho zachovať. Aspoň vo svojom vnútri. Veriaci sa často pýtajú, ako je najlepšie pripraviť sa na omšu. Či osobnou modlitbou, čítaním atď. Každý si musí nájsť svoj spôsob.

Catalina Rivas, mystička z Bolívie, opisuje, ako sa jej pri svätej omši prihovárala Panna Mária: „Prečo prichádzate na poslednú chvíľu? Mali by ste prísť skôr, modliť sa a prosieť Pána, aby vám zoslal Ducha Svätého, ktorý by vás obdaril pokojom, očistil od ducha tohto sveta, zbavil trápení, problémov a roztržitosť. Ale vy chodíte, až keď začína svätá omša a zúčastňujete sa na nej ako na akejkoľvek všednej udalosti, bez duchovnej prípravy. Prečo? Je to predsa ten najväčší Zázrak. Prišli ste prežiť tento okamih, kedy vám Najvyšší Boh dáva svoj najväčší dar a vy si ho neviete vážiť...“

Uctenie oltára

Keď kňaz príde k oltáru, pobožká ho a ukloní sa mu. To je prvé gesto, ktoré môžu veriaci vidieť. Prečo to robí? Pretože pobožkanie oltára je prejavom veľkej úcty a lásky k svätým tajomstvám, ktoré sa na oltári konajú. Zároveň oltár symbolizuje Krista, božak je tak prejavom lásky kňaza k svojmu Pánovi.

Kristus je v žalmoch nazvaný „uholným kameňom“, preto už oddávna býval oltár kamenný. Tento úkon je aj božkom Krista, ktorý v kňazovi ako zástupcovi božkáva svoju milovanú Nevestu, Cirkev.

Na kamennej oltárnej doske je vyrytých päť krížikov na pamiatku piatich Kristových rán. Biely obrus sym-

bolizuje plátno, do ktorého zavinuli mŕtve telo Pána Ježiša predtým, než ho uložili do hrobu.

V prenesenom význame oltárom je ľudské srdce, kde človek uznáva Boha za svojho Pána a Stvoriteľa, vzdáva mu úctu a vďaku, prináša ako dar sám seba, aby sa s ním zjednotil.

Niekedy sa oltár aj okiada kadidlom. Už v Starom zákone bolo kadidlo, jeho stúpajúci dym, symbolom modlitby stúpajúcej do nebies k Bohu. V chráme stál zlatý kadidlový oltár, na ktorom sa tymian spaloval ráno i večer ako obeta chvály.

Prežehnanie sa

Po uctení oltára sa kňaz, celebrant, obráti tvárou k zhromaždenému Božiemu ľudu a pozdraví ľud: „V mene Otca i Syna i Ducha Svätého.“ Tento úkon je pripomenutím si nášho krsťtu, pretože pokrstení sme boli v mene trojjediného Boha i zhrnutím celej našej viery. Ľud mohutným hlasom odpovedá: „Amen.“ Je to potvrdenie jeho viery v Božiu pravdu. Hebrejské slovo amen totiž znamená súhlas i pripútanie sa k pravde.

Znak kríža na začiatku svätej omše znamená, že sa už začalo sprítomňovanie Obety Ježiša Krista. Tento znak treba robiť pomaly a pozorne, pretože sprítomňuje pribíjanie Krista na kríž. Ak ho človek robí skoncentrovaním všetkých svojich myšlienok na tento znak, je zapojený do Kristovej obety spolu so svojimi krížmi a utrpeniami, ako aj so všetkým, čo priniesol na svätú omšu, aby to pripojil k Obete Tela a Krvi Pánovej.

Zhromaždený ľud sa týmto úkonom stavia pred tvár živého Boha, vstupuje do jeho prítomnosti, v uvedomení si ktorej starozákonný izraelský ľud padal v hrôze a bázní na tvár. My na tvár nepadáme, ale vieme, že čas, ktorý prežehnaním sa začal a druhým prežehnaním sa skončí, je posvätný, je to čas v prítomnosti živého Boha!

Marek Ondra, kaplán
Snímka: A. Lazorová

KREŠŤANSTVO SA DOŽÍVA VYTÚŽENEJ SLOBODY

V roku 305 abdikoval na cisársku hodnosť krutý rímsky vládca Dioklecián, pretože lekári mu diagnostikovali nevyliciteľnú chorobu. „Caesarmi“ sa tak stali nemilosrdný Galerius na Východe a zhovievavý Konštantius Chlorus na Západe. Po smrti Konštantína Chlora rímski vojaci vyhlásili jeho syna Konštantína za cisára. Medzitým však v Ríme zvolili za cisára nezmieriteľného Konštantínovho odporcu Maxentia, čoho konzekvenciou boli časté vojenské konflikty medzi „oboma cisármi“. Rozhodujúcou sa stala bitka pri Milvijskom moste neďaleko Ríma 12. októbra 312, pri ktorej sa Konštantín úplne odovzdal do vôle Božej. Keď sa mu na oblohe zjavil kríž, počul slová: „*V tomto znaku zvíťazíš!*“ preto s týmto znakom tiahol do boja, v ktorom porazil Maxentia, a takto sa stal jediným právoplatným vládcom západnej časti Rímskej ríše.

Vo východnej časti ríše krutý Galerius pokračoval v perzekúcii kresťanov. Avšak aj jeho postihol podobný osud ako Diokleciána, lebo smrteľne

ochorel. Predpokladal, že ho takto tresce Boh kresťanov, preto následne vydal tzv. tolerančný edikt, ktorým dovoľoval kresťanom vyznávať vieru a dokonca ich žiadal, aby sa modlili za neho i za ríšu. Po jeho smrti sa vlády na Východe ujal Konštantínov švager Licínus, s ktorým Konštantín vydal v roku 313 svoj známy Milánsky edikt, v ktorom zrovnoprávnil kresťanské náboženstvo so židovským a pohanským. Spoločná vláda Konštantína s Licíniom netrvala dlho, pretože Licínus sa opäť priklonil k pohanstvu. Konštantín Veľký ho preto v roku 324 vojensky napadol a porazil, a tým sa stal samovládcom Rímskej ríše do roku 337. Konštantín Veľký v roku 330 preložil svoje sídlo z Ríma do Byzancie, Carihradu (Konštantinopolis), preto sa centrom ríše stala Byzancia na Východe.

Konštantín Veľký mal troch synov, medzi ktorých rozdelil ríšu. Konštantín II. dostal Západ, Konštantius provincie ázijské s Egyptom a Konštantín dostal Východ. Neskôr po smrti os-

tatných bratov sa samovládcom stal Konštantius, ktorý vládol do roku 361.

Synovia Konštantína Veľkého pokračovali v diele svojho otca v pokresťančení ríše, ale ani zďaleka nedosiahli múdrosť, obozretnosť a opatrnosť svojho otca. Konštantín Veľký si úprimne prial pokresťančenie rímskeho štátu, ale nedovolil, aby sa to dialo násilne. Preto dosiahol veľké úspechy. Jeho synovia chceli uviesť kresťanstvo razom, násilne a netrpezlivo, ale dosiahli práve opačný výsledok; pohanstvo – i keď len na kratší čas – sa znova ujalo.

Kresťanstvo sa jediným oficiálnym štátnym náboženstvom v Rímskej ríši stalo za vlády Teodozia I. Veľkého v roku 380, ktorý dovŕšil konečné víťazstvo kresťanstva nad pohanstvom.

Vplyvom zlého ducha sa medzi kresťanmi začali šíriť rôzne bludné nauky, čo bolo základom pre vznik koncilov, na ktorých sa formovalo pravé kresťanské učenie. Ale o tom až v budúcom čísle.

Marek Cimbala

NA SVÄTÉHO MICHALA

September, ako zvyčajne, sa v našej farnosti nesie v znamení odpustových slávností v Tepličke i v Markušovciach. Plynutím času sa zvyky v slávení odpustov menia. V pamäti zalovili a o spomienky nielen na „kermeš“ sa s nami podelili i pani Rozália Barabasová a pán Ambróz Čuchran.

(Etnologička Katarína Nádaská vysvetľuje: „Na Spiši, ktorý je známy nemeckým osídlením, sa udomácnil názov kermeš, pochádzajúci z nemeckého slova Kirchmesse, čo znamenalo posviacka kostola.“)

Prípravy

Pred odpustom bývala sved, na vysluhovanie ktorej chodievali i kňazi z okolia. Začínala o piatej ráno, potom sa robilo na poli. Takto to bolo aj na prvé piatky. Sved nebývala popoludní, pretože aj sväté omše boli vždy ráno o siedmej, tiež májové pobožnosti, no a roráty o šiestej. V kostole bolo veľa starých žien. Teraz, podľa pani Rozálie, chodievajú do kostola viac ľudí. To však nebolo z lenivosti. Večer sa chodilo skoro spať, ľudia boli unavení z práce, ráno sa skoro vstávalo, ba dokonca, niekedy robili už od pol tretej rána i skôr, keď bolo treba. „Ale na roráty chodievali v hojnom počte,“ dodal pán Ambróz.

Viera bola pevná, neboli sekty, žili tu okrem nás židia a nejakí evanjelici, no vzájomne sme sa rešpektovali.

O upratovanie kostola pred „kermešom“ sa vždy postarala pani kostolníčka, a takto to robievala po celý rok. Za pána farára Skraka sa pred slávením odpustovej svätej omše vystavovala Sviatosť oltárna pred bohostánkom (to sa dialo aj každú prvú nedeľu v mesiaci), potom prebiehala omša pri vyloženej sviatosťi.

Čo sa týka príprav v domácnosti, tie boli, ako vraví pani Rózka, také, že: „kedy sa čo stihlo... i chyža sa dakedy bielila.“ Gazdiné piekli kysnuté koláče. Odpust bol príležitosťou na stretávanie sa príbuzných, k nedeľnej polievke sa podávalo mäso z vývaru, do toho pokrúpaný rožok, poobede sa v krčme kúpilo čapované pivo.

Procesia s baldachýnom

Sláveniu bohoslužby predchádzala procesia okolo kostola, v ktorej boli ľudia oblečení v kroji, nesúci obrazy, tiež miništranti a pán farár oblečený v slávnostnom ornáte, ktorý niesol monštranciu pod baldachýnom a dával požehnanie na štyri svetové strany. Pri každom požehnaní sa zastavilo a ľudia pokľakli. S procesiou chodievali naproti pútnikom z Tepličky v sprievode odbíjajúcich zvonov. Pre odpustky si prišli i veriaci z Lieskovian či z Oľša.

Vpredu pred oltárom bolo kamenné zábradlie, ktorého pozostatky sú teraz vystavené na kostolnom dvore, pred nim stáli dievčence, neboli tam

lavičky. Na sväté prijímanie sa chodievalo dopredu, ľudia si pokľakli pred kamenné zábradlie, a tak postupne pristupovali k prijímaniu. Bohoslužby navštevovala i pani grófká Máriássy. Pani Barabasová uvádza: „Pani Vientka sedela vo veľkej lavici pri oltári, medzi kazateľnicou a zakrestiou.“ Po svätej omši veriaci chodievali na oferu poza hlavný oltár.

Slovo nuda nepoznali

Poobede spievali v chráme vešpery. „Večerná“ nebola len na odpust, ale i každú nedeľu pod vedením kňaza. Počas omše či vešpier hral organ. Organistom bol pán učiteľ Jozef Vartovník, na ktorého spomína pán Čuchran: „Prešiel som veľa kostolov, ale s takým som sa ešte nestretol.“ Neskôr hral pán Vitko, učiteľia – Novotný, Pitoňák, Zelenák a iní. Vešpery sprevádzala i tradičná modlitba k svätému Michalovi.

Na dôvažok, naši pamätníci nezabudli dodať, že večer bola „kermešná“ zábava. Chodili mladí i rodičia, hlavne mamky, ktoré starostlivo nad dcérami dozerali. Tancovali hlavne tie dievčence, ktoré mali partnera, ostatné stáli v kúte a prizerali sa. Pani Barabasová, štuchnúc do brata, s úsmevom na tvári vraví: „On sa ale veľa utancoval.“

Druhé „šveto“

Pán Čuchran pri tejto príležitosti pripomína, že odpust na sv. Jána Nepomuckého bol „druhé veľké šveto“. Od kostola šla procesia s obrazmi, so šiatrami, prišli aj Tepličania, sväté omše boli pri kaplnke v dopoludňajších hodinách.

Viera sa uchovávala aj doma, kde sa jednotliví členovia modlili, hoci nemuseli byť prítomní všetci. V advente sa modlil ruženec. U Čuchranovcov sa každý deň predmodlieval iný člen rodiny.

Pri rozhovore o odpustoch myšlienky našich pamätníkov zabehli i k Veľkej noci či adventu, pospomínali i na rôzne udalosti a príhody z mladosti. Preto sa tešíme, že nám priblížili minulosť v našej farnosti a za rozhovor im srdečne ďakujeme.

Adriana a Peter Lazorovci

HLBOKO V NÁS

„Božia prítomnosť má pre nás tri spôsoby – ako Otec nad nami, ktorého sme nikdy nevideli, Syn vedľa nás – v ľuďoch a Duch Svätý hlboko v nás“ (Listy o modlitbe, Michael Paul Gallagher, s. 40).

Uplynulý rok sa niesol v našej farnosti v duchu príprav na sviatosť birmovania a my všetci sme, spoločne s našimi birmovanými, mali príležitosť budovať svoj vzťah s Duchom Svätým a intenzívnejšie pociťovať Božiu prítomnosť hlboko v nás.

Prípravte cestu

Birmovanci v Markušovciach boli rozdelení do siedmych približne jedenásťčlenných skupín. Od októbra 2011 do júna 2012 v rámci týždenných stretnutí s animátormi vytvárali spoločenstvo, prehlbovali svoje osobné vzťahy i poznatky o náboženských pravdách, ktoré priebežne overovali kňazi na troch skúškach. Celoročnú prípravu oživil aj štyri sobotňajšie „veľké stretká“, prostredníctvom ktorých pozvaní hostia motivovali zúčastnených k skutkom viery. Počas tohto obdobia sa mnohí birmovanci aktívne zapájali do piatkových bohoslužieb, ktoré boli určené mladým, a to najmä čítaním a nesením obetných darov. V októbri sa po skupinkách modlievali ruženec, v Pôstnom období si pod vedením animátorov pripravili krížové cesty. Duchovná príprava vrcholila počas tretieho septembrového týždňa, keď sme sa vo farnosti začali modliť novému k Duchu Svätému. A po prijatí sviatosti zmierenia sme sa všetci prebudili do slávnostného nedeľného rána.

Prijmi znak daru Ducha Svätého

Duch Svätý – tretia božská osoba, má v Biblii rôzne pomenovania: Zástanca, Oživovateľ, Tešiteľ, Učiteľ. Najčastejšie je symbolicky sprítomnený prostredníctvom holubice, pomazania, víchrice, ohňa či živej vody.

S prísľubom vylitia Ducha Svätého na Mesiáša sa stretávame už v Starom zákone. V Novom zákone sa samotné vylitie uskutočňuje a zároveň v ňom Ježiš prislúbil Ducha apoštolom. V skutkoch apoštolských sa spomína, že apoštoli z vôle Pána Ježiša modlitbou a vkladáním rúk zvolávali na pokrstených Ducha Svätého. A dnes zostupuje Duch Svätý na každého, kto prijíma sviatosť birmovania.

Prijatie sviatosti by však nemalo byť len vonkajším úkonom, nemalo by byť len formálne. Katechizmus Katolíckej cirkvi nám pripomína: „Sviatosti nie sú nejaké magické úkony. Sviatosť môže účinkovať len vtedy, ak ju chápeme a prijímame s vierou. Sviatosti nielen predpokladajú vieru, ale ju aj posilňujú a vyjadrujú“ (Youcat, 1222, 1126).

Prijatím sviatosti birmovania prijímame dary Ducha Svätého, stávame sa dospelým členmi Cirkvi, vtláčajú sa nám do duše nezmazateľný znak a upevní sa ňou naše spojenie s Kristom. Táto sviatosť nás však zároveň zaväzuje k tomu, aby sme vo svete svedčili o Pánovi príkladným životom.

Darce darov slúbených

Pri príležitosti birmovania dostávame veľa materiálnych darov od svojich rodičov či blízkych. Nezabúdajme však na tie najpodstatnejšie duchovné dary a ďakujeme Duchu Svätému, že nás naplnil darom múdrosti, aby sme nachádzali pravé životné hodnoty; darom rozumu, aby sme rozlišovali dobré od zlého; darom rady, aby sme vo Svätom Písme nachádzali vzory správania pri riešení neľahkých životných situácií; darom sily, aby sme premáhali náklonnosť k zlému; darom poznania, aby sme poznávali Boha v každodennosti; darom nábožnosti, aby sme sa nehanbili za svoju vieru a prehlbovali ju skutkami lásky; darom bázne voči Bohu, aby sme pokorne, s úctou a čistým srdcom prijímali sviatosti.

Sviatosť birmovania nám prináša veľa Božích milostí a je významným mílnikom v živote kresťana. Nech už boli motivácie našich mladých pre prijatie tejto sviatosti akékoľvek, veríme, že jej účinok sa prejaví v ich životoch. Veď Boh si koná svoje dielo v srdci každého z nás. Preto budme otvorení vo vzťahu k Bohu a vnímavejší k jeho hlasu aj prostredníctvom darov, ktoré boli na nás vyliate pri birmovke, lebo Boh síce klope na dvere našich srdiec, ale kľučka je len z vnútornej strany...

Barbora Klučárová
Snímka: P. Lazor

Nielen učiť, ale aj vychovávať a formovať

Chcem pouvažovať nad hodnotou vzdelania, ale aj poslaním učiteľov z pohľadu názorov Jána Amosa Komenského. Náš Boh je najlepší učiteľ a myslím, že aj z toho vychádzal Komenský, preto ma zaujal jeho postoj k vzdelávaniu.

V prvom rade ma veľmi oslovilo to, že vychádza z myšlienky, že človek je najvyššia a najdokonalejšia bytosť. A preto je aj predurčený k vzdelávaniu. Je jednoznačné, že človek je najdokonalejší, lebo bol stvorený na Boží obraz. Je to niečo úžasné. Veď sám Boh sa stal človekom. Stal sa podobným nám ľuďom vo všetkom okrem hriechu. Aj na jednom mieste v Biblii sa pekne píše o postavení človeka vo svete, že je na vrchole stvorenia. Tiež sa vo Svätom písme píše: „Stvoril som ťa len o niečo menšieho od anjelov.“

Teda naozaj sme stvorení na Boží obraz. Každé dieťa sa rodí dobré. Ale potom záleží akou prejde výchovou. Či bude z tohto nevinného dieťaťa výchovou sformovaný naozaj dobrý človek prospešný pre tento svet alebo nie. Už od útleho detstva je potrebné, aby rodičia správne formovali a vychovávali svoje deti. A potom dobre pripravené ich dali ďalej formovať učiteľom a vychovávateľom.

Vzdelanie je veľmi potrebné a užitočné nielen pre nás, ale hlavne pre druhých. Myslím si, že by sme sa nemali učiť len pre seba a svoje dobro, úspech, blahobyť. Ale naše získané vedomosti by sme mali posúvať ďalej. Mali by sme ich využívať na pomoc iným. Veď aj my sme všetko získali od iných. Naše vedomosti, vzdelanie nám dávali a dávajú v prvom rade naši rodičia a neskôr učitelia a vychovávateľa. Máme im byť za to vďační a sprostredkovať ich ďalej. Čo sa týka učiteľov – je to ich povinnosť a povolanie, ale nielen učitelia sprostredkujú svoje vedomosti. Myslím si, že každý má prispievať do tohto sveta svojimi znalosťami, učiť a formovať iných.

Veľmi ma oslovil aj ďalší názor Komenského, že rodičia by mali zverovať deti na vzdelávanie osobám na to predurčeným, ktoré vynikajú „*znalosťou vecí*“ a „*vážnosťou mravov*“. Toto je veľmi potrebné aj v dnešnej dobe. Aby pedagógovia vynikali znalosťou vo svojom odbore, ale zároveň, aby vynikali aj mravnosťou. Aby si ich žiaci

Snímka: Peter Lazor

a študenti mohli brať vzor z ich vedomostí, znalostí a odbornosti, a tak boli dobrí odborníci. Zároveň aj mravnosť pedagógov je veľmi dôležitá i preto, aby žiaci mohli povedať o svojom učiteľovi, že majú nielen dobrého odborníka, ale že je to zároveň aj dobrý človek, aby bol dobrým vzorom pre svojich žiakov, aby sa v živote mohli inšpirovať jeho dobrotou, mravnosťou. Je smutné, ak žiaci spomínajú na učiteľa v zlom a radšej ho po skončení školy nevidia.

Kiežby bol každý pedagóg taký, aby na neho žiaci spomínali často a hlavne v dobrom. Je veľmi sympatické, keď sa žiaci či študenti aj po absolvovaní školy radi do nej vracajú. A na druhej strane sa učitelia určite radi porozprávajú so svojimi bývalými zverenými žiakmi. O to viac sú radi, keď z ich úst počujú, ako sa im darí, kde pracujú, že sa majú dobre. A je úžasné, keď potom žiaci nezabudnú, že aj vďaka učiteľom sa im v živote darí a ďakujú za všetky vedomosti a dobro, ktoré od nich dostali.

O ľudskosti hovorí aj Komenský: „Školy majú slúžiť ako dielne ľudskosti a spôsobovať to, že sa ľudia stávajú ľuďmi.“ Učitelia majú vychovávať a vzdelávať žiakov tak, aby boli vzdelaní a múdri, ale zároveň ľudskí. Komenský hovorí, že máme tri ozdoby duše – vzdelanosť, cnosť a pobožnosť. Áno, sú to naozaj ozdoby duše. Súvisia spolu a navzájom sa dopĺňajú. Človek vzdelaný, cnostný a opravdivo pobožný je naozaj dobrým človekom.

Komenský tiež tvrdí, že neexistujú takí ľudia, ktorí sa nedokážu nič naučiť. Každý sa vie aspoň niečo naučiť. Tvrdí, že ak sa dokážu naučiť bez veľkých ťažkostí jesť, piť, tancovať, vykonávať remeslá, prečo by sa nenaučili aj tie veci, ktoré sa týkajú mysle. Túto problematiku prirovnáva k zašpinenému zrkadlu. Nemožno nájsť tak zašpinené zrkadlo, aby nejakým spôsobom nemohlo zachytávať obrazy. A ak je zašpinené, treba ho najprv utrieť, teda žiakov treba pripravovať tak, aby boli spôsobilí prijímať vzdelanie. A tiež tvrdí, že všetci ľudia potrebujú vzdelanie. Vzdelanie je naozaj neoddeliteľná súčasť nášho života.

Bolo by žiaduce, keby si dnešní učitelia osvojili tieto skvelé zásady a vzdelávali a formovali zo svojich žiakov dobrých odborníkov a zároveň aj mravných a dobrých ľudí, keby boli pedagógovia svojim zvereným žiakom vzormi dobrého a statočného mravného života, keby žiaci a študenti s radosťou vždy spomínali na svojich skvelých učiteľov a tiež aby odovzdávali získané vedomosti ďalším ľuďom pre dobro všetkých a spásu svojej duše. Lebo vzdelanie a vedomosti je potrebné využívať pre dobro svojich blízkych a na oslavu nášho Boha, najlepšieho učiteľa.

Prajem všetkým učiteľom, žiakom a študentom veľa úspechov v novom školskom roku, nech ich vo všetkom sprevádza náš Učiteľ a Pán Ježiš.

Oliver Siksa, filiálka Teplička

Novembrové úvahy

Smrť. Koniec. A potom? Večný život. Večný odpočinok. Večnosť. V mesiaci november je viac dôvodov a priestoru pre tieto témy. Viac premýšľame nad smrťou, nad životom. Viac žijeme spomienkami na zosnulých. Míhotavý plameň sviečky zapálenej na hrobe – matky, otca, brata, sestry, manžela, manželky, syna, dcéry, priateľa – ukrýva všetky spomienky na čas prežitý s nimi.

Smrť je veľká neznáma, je to hrob, mŕtve telo v hrobe, koniec pozemského života. Smrť je pre žijúceho cudzia, preto sa o nej ľahko rozpráva. Smrť je istota, ktorá príde skôr či neskôr. Je to prah, ktorý treba prekročiť. A potom? Veriaci túži po večnom živote, pripravuje sa na to celý pozemský život, snaží sa konať statočne. Napriek tomu pud sebazáchovy vzbudzuje strach z prekročenia prahu. Strach zo smrti. Vari tak málo dôveruje Bohu?

Život, ten je prítomný, cítime ho, prežívame. Človeka poháňa túžba po inom, ľahšom živote. Veľa očakáva od života, chce zabezpečiť budúcnosť, uspokojuje si svoje vášne. Do tohto života zakomponuje aj Boha a žiada, a prosí, a narieka... Život je plný zloby, ničomnosti, nenávisť, nepokojov, násilia, bolesti... Má strach z neistoty. A kde je radosť zo života? Kde je istota? Vari tak málo dôveruje Bohu?

Spomienky. Podobajú sa padáčikom z odkvitnutej púpavy. Sú len sivým, ľahkým tieňom krásneho žltého kvetu, posla jari, zvestovateľa prebúdzania. Žiarivá farba, ktorou je zaodetá púpava, nenechá nikoho na

pochybách: Je tu jar! Je tu život! Koriienky v zemi sa prebudia a tlačia sa v prekrásnom šate na svetlo, vyťahujú sa k nebu, k slnku. Určitý čas, ktorý si ony nemerajú ľudskými meradlami času, predvádzajú svoju krásu, možno zvädzajú svoju krásou včely, možno bojujú s nepriaznivým počasím, možno podopierajú vedľajšiu zlomenú púpavu, možno spievajú na chválu Bohu, možno svojou krásou zatienia menšie a slabšie kvety, možno... Jednoducho žijú! No prejde čas, určený na to, aby tento svet obšťastnili svojou krásou a poslaním. Vtedy všetka krása pomínie, vtedy je čas nechať priestor iným kvetom. Vtedy vietor rozfúka mnoho padáčikov, ktoré pomaly padajú k zemi. Padajú a sú už iba spomienkou na šťastie. Tento krásny život rastliny sa už mnoho rokov opakuje v kolobehu prírody.

Aj človeka Boh stvoril, aby okrášlil túto Zem. No na rozdiel od púpavy mu dal slobodnú vôľu. Mladý človek je ako krásna žltá púpava, možno zvädza druhé pohlavie, možno bojuje o čosi, za čosi, za kohosi, možno hľadá zmysel, pravdu, možno pomáha,

miluje, možno spieva Bohu na chválu, možno spôsobuje utrpenie, bolesť, ubližuje, možno Boha preklína, možno... Jednoducho žije! A na dĺžku života má merače času: roky, mesiace, týždne, dni, hodiny, minúty, sekundy. No prejdú roky, mesiace, týždne, dni, hodiny, minúty, sekundy a vtedy je čas nechať priestor iným. Pomínie krása, sila, občas človek odchádza aj s mladosťou, krásou a silou. Vtedy sa objavia padáčky spomienok. Padajú pomaly, kolísavo, občas sa zviria, ale vždy dopadnú na zem. K ľuďom, na cintoríny, do zapálených plamienkov sviečok.

A čo slobodná vôľa? To nie je anarchia, to nie je chaos, to nie je odpoveď „môj problém“. To je zodpovednosť. Zodpovednosť na tomto svete a za tento svet. To je „dobrovoľná“ povinnosť a „povinná“ dobrovoľnosť, za ktorú zloží človek účet po prekročení prahu života a smrti. A potom večný život, večný odpočinok, večnosť.

Človeče, dôveruj Bohu v živote i v smrti!

Magdaléna Mrovčáková

Zamyká osem zámkov

Narodila sa 3. 9. 1932 a z piatich súrodencov jej ostala už len sestra. Sobáš s manželom Štefanom im priniesol šesť detí a teraz – hoci už sama – sa teší zo štrnástich vnúčat a jedenástich pravnúčat. Neoddeliteľná súčasť markušovského kostola, sedemnášť rokov členka ružencového spoločenstva, čiperná osemdesiatnička pani Mária Kalafutová.

Začiatky

Ak sa niekto dokáže takmer 33 rokov dennodenne starať o Boží chrám, tak je to prinajmenšom hodné povšimnutia, určite obdivu a hlavne vďaky. Pani Mária Kalafutová dokázala umiestniť obetavú službu Bohu do centra svojho života. Nie nasilu, nie z povinnosti, ale z radosti a podľa jej slov „najmilšej činnosti, ktorá ju vôbec nezaťažuje“. Pri spomienke, ako to všetko začalo, sa len šibalsky pousmeje (tak, ako to len ona vie) a ochotne sa

rozrozpráva. „Najprv sa o kostol začal starať môj syn, malý Ferko, ktorý spolu s terajším kňazom vdp. Vladom Fajkusom, spolu ministrovali a chodili aj na ranné roráty“. Čas plynul, syn vyrástol, odišiel pracovať a potom na vojnu. Tak ho začala postupne zastupovať ona, jeho mama. Nebolo to pre ňu nič nezvyklé, lebo ako spomína „od detstva som sa motala okolo kostola, každú sobotu som utekala k ženám pomáhať upratovať kostol. Bola to moja „pasia“.

Za celé to dlhé obdobie mala mož-

nosť spoznať mnohých kňazov – farárov, kaplánov i bohoslovcov. Počnúc vdp. Skrakom, potom vdp. Vitkovským, vdp. Hvizdošom, asi najdlhšie prof. Dudom až po súčasného farára vdp. Švančaru. Aj kaplánov zažila neúrekom. Ako tvrdí: „Každý z nich mal svoj systém, spôsob riadenia farnosti, ale s každým sme sa vždy dokázali rešpektovať a vychádzať si v ústrety. Najkrajšie na tom je, že s nikým sme si neublížili a mnohí z kaplánov mi prirástli k srdcu ako by to boli moji synovia.“

Všetky omše prežíva v sakristii

Ten, kto zakúsil svätú omšu čo najbližšie pri oltári, určite dá za pravdu, že zážitok z nej je oveľa silnejší. Pani Kalafutová vie o tom svoje. Počas sobotnej svätej omše 1. 9. 2012, ktorá bola obetovaná za ňu, „musela“ sedieť v prvej lavici. „Keď som tam sedela, pripadalo mi to veľmi čudné,“ so zamyslením dodáva. Celé roky prežíva svätú omšu v skrytosti.

Okrem vnímania blízkosti oltára „musím mať oči všade“ – úsmevne dodáva. Hoci miništranti v sakristii vedia, čo je ich povinnosťou, predsa len dohliada na to, aby z mladíckej šantivosti chlapani niečo nevhodné nevyparátili a aby prišli k oltáru dôstojne upravení.

V službe ukrytý veľký kus práce a času

Väčšina z nás vidí pani kostolníčku prevažne pripravovať oltár pred svätou omšou a upratať ho po svätej omši. To je však len kúsok z toho, čomu všet-

kému sa venuje. Asi najviac času jej zaberá starostlivosť o oblečenie pre miništrantov. Pranie, žehlenie, zašívanie, ukladanie, triedenie... K tomu prestieradlá, obrusy a všetko ostatné potrebné.

Neodmysliteľnou súčasťou jej rúk je zväzok štrngajúcich kľúčov. Na otázku, koľko dverí musí zamknúť a odomknúť každý deň, bez dlhého rozmýšľania vymenuje všetkých osem zámkov. So zamykaním má aj svoje smutno-veselé zážitky. Tak napríklad ostatná polnočná omša. Po jej skončení všetko starostlivo skontrolovala, pozamykala a odišla domov spokojne spať. Lenže – zo spokojného spánku nebolo nič. V noci sa zobudila s pochybnosťou, či vypla aj hviezdu nad Betlehemom. Zo strachu pred možným požiarom nikomu nič nepovedala, rýchlo sa obliekla a o pol tretej v noci utekala – ako dodáva „od strachu so zježenými vlasmi cez neosvetlený cintorín“ do kostola. Našťastie bolo všetko v poriadku. Jednoducho služba, ktorá nedá nikedy ani v noci spokojne spať.

Čas na oddych

Pred časom sa musela pani kostolníčka popasovať aj so zdravotnými problémami. Začalo sa uvažovať aj o tom, či predsa len nie je čas oddýchnuť si a skončiť so službou kostolu. Túto predstavu jej ihneď vyvrátil prof. Duda, ktorý s istotou v reči vysvetlil, že radšej nech si oddýchne od práce na poli, ale s touto službou skončiť nemôže. To by ju zlomilo navždy.

Ak by sme si mysleli, že práca na záhrade a služba v kostole je všetko, čomu sa venuje, boli by sme na omyle. Pani Kalafutová poznáme ako osôbku, ktorá bez práce neobsedí. Najnovšie sa aktívne venuje aj tkaniu pekných ľudových kobercov.

Myšlienku z jej úsmevného vtipkovania: „Oddychovať? Dost sa naležím v hrobe.“ by sme si my mladší mali zobrať ako povzbudenie do aktívneho prežívania života.

Milá pani kostolníčka, redakcia časopisu sa pripája ku gratulácii a vyprosuje Vám ešte veľa Božích milostí.

Monika Hodnická
Snímky: Ondrej Švančara

ROK VIERY

Z príhovoru Mons. Jána Dudu počas svätej omše pri príležitosti životného jubilea pani kostolníčky

Chcem vás všetkých pozdraviť a nielen ja, ale aj otec biskup Štefan Sečka, ktorý mi to ústne ešte aj včera večer pripomenul. Osobitne chce on i ja pozdraviť pani kostolníčku Máriu Kalafutovú, ktorá sa v týchto dňoch dožíva svojho životného jubilea. Ďakujeme jej za dlhoročnú prácu pre cirkevné spoločenstvo tu v Markušovciach v úlohe kostolníčky a prajeme jej veľa Božieho požehnania.

Pani kostolníčka patrí ku generácii, v ktorej – aspoň u väčšiny – nie je problém s vierou a ktorá považovala a považuje tento kostol – Boží dom stáby za svoj druhý domov. Je to niečo veľmi cenné a vzácne. Pamätám si z čias, keď som tu bol farárom a pracovali sme či už v kostole alebo na veži, alebo na kostolnom nádvorí, veľmi často chodievala nezištne pomáhať spolu so svojím manželom Štefanom alebo so svojím bratom pánom kantorom Jozefom Kamenickým a urobili tu veľmi veľa vzácnej a užitočnej práce. I za to jej patrí naša vďaka.

Pri tejto príležitosti by som sa rád dotkol témy viery, lebo od 11. októbra tohto roku začne v celej Katolíckej cirkvi Rok viery, ktorý ohlásil Svätý Otec Benedikt XVI.

Vzťah s budovou chrámu

Všimnite si, bratia a sestry, že vzťah s budovou kostola je často aj vyjadrením nášho vzťahu k viere. Pred chvíľou som povedal, ako pani Mária s manželom Štefanom chodievali pracovať a opravovať tento markušovský Boží chrám a musíme priznať, že ich práca bola aj vyjadrením ich vzťahu k tomuto chrámu, ale v konečnom dôsledku i vyjadrením ich osobnej viery a vzťahu k Pánu Bohu.

Tento aspekt prejavu viery vzťahom k Božiemu chrámu sa vyskytoval v našej Cirkvi veľmi často. Pripomením príklad sv. Františka Assiského (1182 – 1226), ktorý začal cestu svojej životnej premeny práve opravou starého kostola sv. Damiána v Assisi, pretože v oprave kamenného kostola videl opravu svojho vlastného života alebo – poviem to jasnejšie – v oprave kamenného kostola videl sv. František opravu či nápravu svojho vzťahu s Bohom. Nevedel, kde a ako začať s nápravou svojho života, a tak začal s opravou kamenného kostola sv. Damiána. Dokonca sa trauje, že sám Pán Ježiš sa mu prihovoril z kríža stojaceho pri

tomto chátrajúcom kostolíku a vyzval ho: „František, choď a oprav môj chátrajúci kostol“ (Benedikt XVI., Generálna audiencia 27. januára 2010). A František šiel, opravoval kamenný chátrajúci kostol sv. Damiána a zároveň tým začal opravu svojho osobného vzťahu s Bohom.

Toto nie je jediný prípad v dejinách, keď sa obnova viery veriacich začala obnovou kostola. Benedikt XVI. spomína aj sen pápeža Inocenta III. asi z roku 1207, ktorému sa snívalo ako sa rúca bazilika sv. Jána v Lateráne v Ríme. Ak ste boli v Ríme, určite ste sa dozvedeli, že táto bazilika je katedrálou, kostolom rímskeho biskupa, kde má tento biskup svoju „katedru“ – učiteľský stolec a že je to bazilika, ktorá ma titul „matka všetkých kresťanských kostolov“. A pápež Inocent III. videl vo sne, ako sa táto bazilika rúca a ako ju podopiera mních, v ktorom neskôr rozpoznať Františka z Assisi (Benedikt XVI., Generálna audiencia 27. januára 2010).

Takýchto príkladov by sme našli v dejinách veľmi veľa. Vyjadrujú významnú myšlienku, že viera v Boha sa dá odmerať aj vzťahom ku kostolu. Ak existuje silná väzba a silný vzťah medzi veriacim a kostolom jeho farnosti, ide pravdepodobne o človeka so silnou vierou v Boha. Alebo sa to dá interpretovať aj tak, že ak niekto chce začať s premenou svojho kresťanského života, chce začať s vierou v Boha, nech začne budovať svoj vzťah ku kostolu, kde prebýva náš Pán Ježiš Kristus v Eucharistii, lebo nie nadarmo sa kostol nazýva aj Božím domom.

Nová „hľadajúca“ generácia

Dnes stojíme pred novou skutočnosťou či skôr pred novou generáciou, pre ktorú už viera v Boha a v život večný nie je vôbec samozrejmosťou. Aj ja ako kňaz si kladiem často otázku, akým spôsobom môžem s touto mladou „počítačovou“ a „televízorovou“ generáciou hovoriť? Lebo naozaj, ešte

donedávna tu dominovala „kostolná“ generácia, dnes dominuje „počítačová a televízorová“ generácia, s ktorou si my kňazi či vy kresťanskí rodičia, nevieme poradiť, nevieme, ako im máme odovzdať Boží dar viery v život večný. Preto pápež Benedikt XVI. vyhlásil Rok viery, aby sme si túto našu neschopnosť uvedomili, resp. aby sme si uvedomili ako naše účinkovanie i spôsob nášho účinkovania závisí od Božích darov a sily Božieho pôsobenia.

Blízky spolupracovník Svätého Otca kardinál Mauro Piacenza, prefekt Kongregácie pre klerikov, v liste adresovanom kňazom pri príležitosti svetového dňa modlitieb na slávnosť Božského Srdca Ježišovho (15. júna tohto roku) napísal, aby sme počas Roka viery upriamili svoju pozornosť na Dokumenty II. vatikánskeho koncilu a na Katechizmus Katolíckej cirkvi. Práve v nich máme nachádzať odpovede na naše otázky a na oživenie našej kresťanskej viery. Toto chápe ako veľkú úlohu pre kňazov počas Roka viery. A nielen pre kňazov, ale spolu s kňazmi je to úloha aj pre všetkých veriacich.

Záver

Nepochybujte o tom, bratia a sestry, že obnova našej viery v Boha už prichádza. Neklesajme na duchu, že dnes vo svete je tak málo viery alebo tak veľa deformovanej a pokrivenej či znetvorenej viery. Ale usilujme sa o to, aby sme urobili všetko potrebné pre obnovu svojej vlastnej katolíckej viery, aby naša osobná viera v Boha bola opravdivou a živou vierou.

Som presvedčený, že vám všetkým pri hľadaní spôsobov ako oživiť vašu vieru, pomôže svojou kňazskou službou aj váš duchovný otec, ktorému otec biskup zveril pastoračnú starostlivosť o vaše nesmrteľné duše. Nech nám všetkým v tejto úlohe napomáha všemohúci Pán Boh. Amen.

Mons. Ján Duda

Mária, Matka Cirkvi

Katechizmus Katolíckej cirkvi nás učí, že Pán Ježiš v plnosti času uskutočnil vôľu svojho Otca – zhromaždiť tých, čo uveria do svätej Cirkvi, a tak založiť nebeské kráľovstvo na zemi. Kráľovstvo, ktoré žiari ľuďom v Kristovom slove, jeho skutkoch a prítomnosti: „...chcem opísať Cirkev – moju Cirkev – ktorá sa rodí spolu so mnou, ale so mnou nezomiera a ani ja nezomieram s ňou, lebo ma neustále prerastá. Cirkev – dno môjho bytia i štít. Cirkev – koreň, ktorý zapúšťam do minulosti i do budúcnosti zároveň. Sviatosť môjho bytia v Bohu, ktorý je Otcom“ (bl. Ján Pavol II.).

Tým, že Panna Mária súhlasila s Božou vôľou, stala sa našou Matkou i Matkou Cirkvi. Stala sa tou, ku ktorej sa v Loretánskych litániách utiekame ako k „bráne do neba“. Svätý Efrém nás upozorňuje, že brána, to je príchod na obe strany – cez ňu prichádza pomoc k putovaniu a boju na zemi a po víťaznom boji skrz ňu vchádzame do bezpečia večnej vlasti. Túto pravdu poznajú a vždy znova zakusujú veriaci po celé tisícročia. Dejiny nepoznajú príklad inej ženy – matky – ku ktorej by sa ľudstvo tak verne, oddane a vytrvalo utiekalo o pomoc a ochranu v živote i v hodine smrti.

Putujme aj my za Máriou do svätých, ktoré sú z poverenia Cirkvi obdarované privilegiami, prostredníctvom ktorých sa veriacim udeľujú z Kristových vykupiteľských zásluh milosti – odpustky. Ďakujeme Cirkvi za milosti, ktoré svojim deťom z láskou vysluhuje a štedro rozdáva.

Modli sa s nami a oroduj za nás, Kráľovná Ruženca.

Členstvo v Ružencovom bratstve

1. Vstupom do Ružencového bratstva sa jeho člen zaväzuje, že bude prechovávať osobitnú úctu k preblessenej Panne Márii, Kráľovnej posvätného ruženca, prostredníctvom modlitby posvätného ruženca.

2. Veriaci sa stáva členom Ružencového bratstva dňom jeho prijatia do bratstva.

3. Členom Ružencového bratstva môže byť pokrstený katolík, ktorý má minimálne 9 rokov veku, ktorý sa slobodne rozhodne, že na seba vezme práva a povinnosti vyplývajúce z členstva a stane sa tak členom Živého, Svätého alebo Večného ruženca. Nevylučuje sa, aby si vybral dve alebo všetky tri formy modlitby posvätného ruženca.

4. Závazky musí člen plniť sám, nemôže tieto záväzky za neho plniť iná osoba.

5. Ak členovi už nevyhovuje forma modlitby posvätného ruženca, pre ktorú sa rozhodol, môže si zvoliť inú, ktorú vládze splniť, alebo požiada o uvoľnenie z niektorej z foriem alebo z bratstva.

6. Vstupom člen získava od horliteľa bratstva Preukaz člena Ružencového bratstva podľa formy modlitby, ktorú si zvolil.

7. Členstvo v Ružencovom bratstve nie je podmienené finančným príspevkom, avšak ktorýkoľvek člen môže formou milodarů prispievať do pokladne Ružencového bratstva.

8. Členstvo zaniká:

- a. smrťou člena,
- b. vystúpením člena z bratstva,
- c. vylúčením člena z bratstva.

9. Člena je možné z bratstva vylúčiť:

a. Ak dáva pohoršenie – na základe návrhu kohokoľvek. O vylúčení vždy rozhoduje farár (správca) farnosti, prípadne promótor, po predchádzajúcom napomenutí a výzve k zmene.

b. Ak sa člen Živého ruženca trikrát za sebou bez vážneho dôvodu, teda z nedbanlivosti, nezúčastní povinného spoločného stretnutia na modlitbe členov Živého ruženca v prvú nedeľu v mesiaci (prípadne v iný stanovený deň) a odmietne návrh horliteľa bratstva, aby si zvolil inú formu modlitby, teda Svätý alebo Večný ruženec, v ktorých nie je povinnosť mesačného stretávania sa. V tomto prípade rozhoduje o vylúčení člena Živého ruženca z Ružencového bratstva horliteľ bratstva po konzultácii s promótorom.

10. Každý člen Ružencového bratstva sa má usilovať rásť v láske a vo svätosti.

11. Členovia bratstva podporujú ružencový apoštolát medzi deťmi, mládežou, vo svojich rodinách, na pracoviskách.

12. K apoštolátu patria aj skutky duchovného a telesného milosrdenstva.

13. Členovia majú byť nápomocní farárovi, napr. upratovaním a výzdobou kostola, organizovaním púťi, distribúciou časopisov, spoločnými kultúrnymi podujatiami, prednáškami a pod.

14. Členovia nech využívajú príležitosť spoločne sa stretnúť s bratmi a sestrami, ktorí patria do Dominikánskej rehole počas spoločného slávania sviatkov a odpustových slávností.

Spracované podľa:

- Katechizmus Katolíckej cirkvi
- Šmálov, J. K. – Litánie Loretánske, Lúč, 1998
- Korec, J. Ch. – O úcte k Panne Márii, Lúč, 2009
- Dlugoš, F. – ... a do svätyne vedú kroky naše. História Mariánskej hory v Levoči (1247 – 2010), MTM, Levoča, 2010
- Stanovy Ružencových bratstiev na Slovensku, DMC, Košice, 2007

Bernadeta Maliňáková

Odchod od počítača k duchovnému životu

Rozhovor s Matejom Reinerom

V období, keď žiaci pomaly zasadli do školských lavíc, sme v našej farnosti po roku zahliadli známu tvár. V tichosti sa minulého roku rozhodol ísť za hlasom srdca do Spoločnosti Božieho Slova. Matej Reiner. Nedalo nám neopýtať sa, čím všetkým za ten čas prešiel a čo ho ešte čaká.

Matej, o tvojom rozhodnutí ísť do rehoľného spoločenstva vedel len úzky okruh tvojich priateľov a rodina. Naozaj sa niektorí hádam aj začudovali, že si prešiel od počítačov, počítačovej techniky, ktorá dnes hýbe svetom, k rozhodnutiu žiť život duchovnejšie. Čo tá k tomu podnietilo? Alebo akým spôsobom si pocítil povolanie?

Možno zopár ľudí ostalo zaskočených mojím rozhodnutím, ale viem, že nie som jediný, kto prešiel od počítačov k duchovnému životu. Možno práve tam dáva často Pán spoznať človeku, aký potrebný je kontakt s ľuďmi a akí sú ľudia pre seba navzájom dôležití. A práve na vysokej škole ma Pán naučil, ako silno mu môžem dôverovať aj vtedy, keď všetko vyzerá na spadnutie.

Ako tvoje rozhodnutie prijali tvoji rodičia, ktorí už obetovali jedného syna za kňaza?

Myslím, že rodičia tušili, že Matúš nebude jediný, kto z našej rodiny poberie cestou povolania, ale prijali aj to.

Bol si celý jeden rok v rehoľnom spoločenstve, domov si chodiť nemohol, ako si sa kontaktoval s rodinou?

Keďže každá rehoľa má noviciát, čo znamená čas stíšenia sa a odlúčenia sa od sveta, tak každý na začiatku noviciátu mobil odovzdáva predstavenému. Ale keď bolo potrebné, vypýtali sme si ho a mohli sme zavolať.

Bolo ti za rodinou, mládežníkmi či Markušovčanmi smutno? Ako si sa s tým vyrovnával?

To si musí každý prežiť sám, hoci ťažké chvíle prídu vždy, vždy je s nami Pán a s ním sa kráča ľahko :).

Popíš nám bližšie, o aké rehoľné spoločenstvo ide, čo je preňho charakteristické, ako si sa tam celý rok cítil, kolkí ste tam boli, ako prebieha formácia?

Bol som v noviciáte, to je obdobie, v ktorom žijú rehoľníci s čakateľ-

mi na prvé rehoľné sľuby. Noviciát je charakteristický stíšením a modlitbou pre hľadanie a rozpoznávanie povolania. Je to vďačné obdobie. Na začiatku sme boli piati, traja novici (uchádzači) a dvaja rehoľníci, ale časom jeden novic odišiel, tak sme tam ostali štyria. Formácia bola zameraná hlavne na spomínanú modlitbu, štúdium o rehoľnom živote a prácu okolo domu.

Čo bude nasledovať teraz? Kde tá budeme môcť nájsť? Môžu tá prísť farníci navštíviť?

Teraz odchádzam študovať teológiu do Bratislavy. Bývať budem v kláštore Arnolda Janssena v Petržalke. A návštevy? No jasné, keď pôjdete okolo, zastavte sa, budem rád.

Ak s Božou pomocou zvládneš štúdium a formáciu v misijnom spoločenstve, do akej krajiny pôjdeš? Závisí to od teba alebo od tvojich predstavených? Koľko rokov trvá formácia?

To je síce ešte ďaleko, ale na konci formácie sa píše žiadosť o misijné určenie. Každý si môže napísať tri krajiny, v ktorých by rád pôsobil. Krajiny sa vyberajú podľa schopností uchádzača a podľa toho, aké požiadavky sú v danej krajine. Formácia trvá spolu osem rokov a keďže rok už mám za sebou, tak je predom mnou ešte sedem.

Máš možnosť, alebo budeš mať možnosť naďalej rozvíjať svoje zručnosti s počítačovou technikou? Alebo aspoň sa dostaneš do kontaktu s počítačmi?

Počítače sú dnes všade, aj v kláštore, ak to je potrebné, tak pomôžem, hoci za nimi už neprešiel celý deň.

Prvé rehoľné sľuby si skladal 8. septembra 2012 vo vašom misijnom dome v Nitre, na ktorých si už mal oblečené rehoľné rúcho. Bolo to po prvýkrát? Prečo sme ťa nevideli v rehoľnom rúchu, keď si bol doma?

V Nitre som na sebe rehoľné rúcho

(habit) nemal prvýkrát, nosím ho už dlho, obliečku sme mali na Misijnú nedeľu minulého roku. Nosenie habitu už dnes v našej spoločnosti nie je povinné, tak som v ňom bol len na svätých omšiach.

Kto je tvojim generálnym predstaviteľom? Vysvetli nám, ako funguje hierarchia v SVD?

SVD má tri stupne správy: spoločnosť ako celok, provincie (my sme Slovenská provincia) a dištrikty. Od septembra máme nového generálneho predstaveného. Je ním páter Heinz Kullüke, SVD, pochádzajúci z Nemecka, ktorý je na čele celej spoločnosti. Na Slovensku je hlavou provinciál Ján Halama, SVD. A na čele každého domu je rektor.

Zhovárali sa Adriana a Peter Lazorovci

PAX et BONUM, Assisi!

Vybrať sa v lete do Talianska po stopách stredovekých miest a mestečiek a zakotviť v nádhernom Assisi, prebúda v človeku tak trošku zvedavosť a zároveň túžbu po poznávacích a duchovných zážitkoch.

Talianska Umbria

Taliansko pozostáva z niekoľkých regiónov a každé z nich má svoje čaro. Najmenším z nich je Umbria – mnohými nepoznaný región, ktorý sa postupne vynára z tieňa známejšieho Toskánska. Je to vidiecky kraj, ktorého označujú za „zelené srdce Talianska“. Človek tu objaví množstvo nádherných starobylých miest ako Gubbio, Orvieto, Spoleto, Nursiu..., množstvo románskych kostolíkov, mestských palácov, kopec stredovekých stavieb, zákutí, klukatých uličiek s domčekmi vkusne vyzdobenými kvetinami, námestíčka so studňami, olivové sady, ale aj obrovské polia slnečníc. A, samozrejme, rodisko sv. Františka – Assisi.

Bazilika San Francesco

Cesta do Assisi

Turisti či organizované pútnické skupiny prichádzajú do Assisi zo severnej Perugia diaľnicou smerom na juh a následná široká cesta ich privedie až pred brány mesta. Oveľa intenzívnejší zážitok sa však ponúka, ak sa do Assisi vydáte autom úzkou cestičkou, o ktorej si na začiatku mylne myslíte, že je zrejme jednosmerná. Predsta-

va, že oproti vám sa má vynoriť auto, spôsobuje adrenalínové zimomriavky. Napriek tomu tá cesta stojí za to. Prechádza totiž cez strmé svahy Monte Subasio, odkiaľ sa ponúka dych vyrážajúca panoráma, z ktorej sa nedá spustiť zrak. Tam trávil sv. František veľa času, tam rozjímal, modlil sa. Človek má pocit, akoby ho duch jeho modlitby aj po takmer 800 rokoch od

jeho smrti stále obklopoval natolko, že má tiež chuť stíšiť sa k modlitbe.

Stredoveká pustovňa, z ktorej sa nechce odísť

V polovičnej výške Monte Subasio je ukotvená ozajstná oáza pokoja s prekvapivým a pokoj darujúcim prostredím – Erema delle Carceri. Je to miesto, kde František trávil čas pri svojich rozjímانيach. Prísť tam zavčas rána, hneď po ranných modlitbách rehoľníkov, je zážitok, na ktorý sa nezabúda. Ak sa tam človek prejde, zastaví, zatvorí oči, tak pochopí, prečo. Je to miesto, ktoré nielen pútnika, ale hocijakého návštevníka opantá svojim úžasným a veľavravným tichom a nechce ho pustiť naspäť do hluku bežného života. No zároveň ho nabije životnou energiou. Tu sa dá naplno pochopiť, ako mohol sv. František vo svojich modlitbách chváliť krásu stvorenia a nazývať ich napríklad brat slnko, sestra luna.

Miesta sv. Františka a sv. Kláry

So životom týchto dvoch svätcov sa bytostne spájajú dve stredoveké mestečká. V San Damiano, v zničenej kaplnke pred bránami Assisi, „počul“

Assisi

sv. František, ako sa mu prihovára Boh: „František, nevidíš, že sa môj dom rozpadá? Oprav ho!“ Najprv tomu rozumel doslovne a zreštauroval kostol. Neskoršie pochopil, že tým domom bola myslená Cirkev. Potom tu žila aj sv. Klára so svojimi spolusesstrami. Tu vznikla aj známa Františkova pieseň o slnku.

Treba navštíviť

Hoci Assisi navštívi počas celého roka množstvo pútnikov a turistov, atmosféra mesta neodplaší hlukom ani neobťažuje dotieravým trhovým predajom. Práve naopak. Človek sa cíti príjemne prijatý mestom. Z úcty k svätému Františkovi tu bola postavená Bazilika San Francesco. Fascinujúca stavba, ktorá pozostáva z dvoch na sebe vybudovaných kostoloch. Zanechali tam svoje dielo významní umelci stredoveku, z nich možno najviac upútajú fresky od Giotta. V jednoduchej krypte je uložené telo sv. Františka. Je to miesto, ktoré vyhladáva veľa pútnikov a prosí o príhovor. Vládne tu atmosféra modlitby a pokoja.

Druhou významnou sakrálnou stavbou je Bazilika Santa Chiara. Sú v nej uschované františkánske relikvie a v krypte je pochovaná sv. Klára v krištáľovom sarkofágu.

V Assisi je toho veľmi veľa, čo je hodné navštívenia, a preto je dobré stráviť tu viac dní.

San Damiano

Posolstvo sv. Františka pre súčasníkov

Ak by sa návšteva Assisi zúžila len na ďalšie absolvované výletné miesto, bolo by to pramálo.

Dňa 4. októbra sme si pripomenuli sviatok tohto svätca. V tejto súvislosti bolo celkom príjemné prečítať si na sociálnej sieti komentár saleziána zo susednej farnosti – Rasťa Hamráčka – k tomuto sviatku: „V čase silného rozmachu spoločnosti, obchodu, gotických katedrál, mestských republík s demokratickými prvkami, v období zrodu univerzít ako Oxford, Bologna a Paríž, v čase „križiackych“ riešení

konfliktu s islamom – František obnovuje Cirkev chudobou. Chudobou, ktorá učí človeka, že nie je pánom sveta, ale že celé stvorenstvo je dar, ba že príroda, zvieratá, vesmír chvália Boha tým, že sú a že fungujú podľa pravidiel, ktoré dostali. František chudobou ukázal na vzťahy medzi ľuďmi, v rodinách, v Cirkvi, ale aj na miesto človeka v celom stvorení. Veriť Bohu prináša odvahu žiť chudobne a s úctou k stvoreniu. Chudobní majú úctivý cit voči svetu okolo. A majú tak viac radosti.“

Sv. Klára a sv. František si dobrovoľne zvolili prísny spôsob rehoľného života. Toto rozhodnutie blahodarne pôsobilo nielen na obnovu nábožnosti a mravov vo vtedajšej spoločnosti, ale priťahoval aj veľkodušné mladé srdcia k nasledovaniu.

Aj dnešná spoločnosť potrebuje radikálnu obnovu. Zdá sa, že významne k tomu môžu prispieť tí, ktorí počúvnu Boží hlas, ktorý ich volá do zasväteného života a ten obetujú za požehnanie pre spoločnosť. Bolo by dobré, ak by sme v Roku viery zintenzívnili modlitby za kňazské a rehoľné povolania a možno sa aj viac venovali čítaniu životopisov svätých. V mnohom nám môžu byť inšpiráciou a motiváciou.

Z Assisi sa odchádzalo s požehnaním a pozdravom Pax et bonum – aj pre náš časopis!

Monika Hodnická
FOTO: MM

San Damiano - sv. Klára

Svätá omša ako nebo na zemi

Tento podnadpis si môžeme všimnúť na titulnej strane knihy Baránkova večera od známeho spisovateľa Scotta Hahna, ktorý chcel poukázať na silu a dôležitosť svätej omše v našom živote. Žiaľ, mnohí často navštevujú kostol len zo zvyku, sú telesne prítomní, ale duchovne si vôbec neuvedomujú, čo sa práve odohráva. Keby to vedeli, namiesto unudených a mrzutých pohľadov by sme mohli pozorovať užasnuté tváre, z ktorých by vyžarovala radosť, pretože by cítili, že sa práve nachádzajú v nebi.

Scott Hahn píše: „Videli ste niekedy pochodovať silnú armádu? Vojaci kráčajú ako jeden a spievajú s chuťou a odvahou. Práve takto odvážne a radosne by sme sa mali cítiť pri liturgii. Niežeby sme popierali silu nepriateľa, len si vychutnávame skutočnosť, že Boh je silnejší a On je naša sila.“

„Avšak Cirkev vždy učila, že koniec je blízko – tak blízko ako váš kostol. Mali by ste utekať do neho a nie z neho. Do každého boja, v ktorom pozemské zbrane nestačia, mali by sme sa vydať so zbraňami ducha. Chcete spravodlivosť pre ľudí, ktorých na svete utláčajú? Želáte si úľavu pre mučeníkov dneška? Neutekajte hneď na radnicu. Ak chcete priblížiť Božie kráľovstvo, klaňajte sa Bohu tak často, ako môžete, všade tam, kde v čase liturgie svätýňa Kráľa zostupuje na zem.“ Táto myšlienka z knihy poukazuje na moc svätej omše, ktorú nevyužívame.

Catalina Rivas vo svojom zjavení mala možnosť vidieť, čo sa presne odohráva počas svätej omše. Videla ako počas obetovania strážni anjeli niesli naše prosby a dary. No boli tam aj anjeli, ktorí mali prázdne ruky. Boli to anjeli tých, ktorí sú prítomní, ale nikdy nič neobetujú. Boli tam aj smutní anjeli, ktorí mali ruky zopnuté v mod-

litbe, ale hlavy mali sklonené k zemi. Boli to anjeli tých ľudí, ktorí boli na svätej omši len z povinnosti.

Do ktorej skupiny ľudí patríme my? Čo prinášame na svätú omšu? A ak sa aj zaradíme do prvej skupiny ľudí, prinášame aj nejaké obety alebo sú to len prosby, aby nám Boh pomohol s našimi problémami?! Boh sa využívať nenechá. Chce byť našim priateľom a nie núdzovým východiskom. Žiada od nás, aby sme mu rozprávali aj o našich radoostiach, úspechoch. Chce, aby sme ho chválili a ďakovali mu, nielen prosili. Všimnite si, počas svätej omše je všetko v rovnováhe. Boha chválime, prosíme a aj mu ďakujeme. Tak by to malo byť aj v našom osobnom vzťahu s ním.

„Keď Ježiš príde na konci vekov, nebude mať ani o kúsok viac slávy, ako má teraz na oltároch a vo svätostánkoch našich kostolov. Boh prebýva uprostred ľudu práve teraz, pretože svätá omša je nebo na zemi.“ Nebude mať ani o kúsok viac slávy... Znamená to, že práve počas svätej omše máme možnosť uzrieť skutočnú a nekonečnú Božiu veľkosť. Vzdávame Bohu takú úctu, akú si zaslúži!

Omše sa často zúčastňujeme ne-pripravení, niekedy len dobehneme,

a potom je samozrejme, že kým sa nám podarí sústrediť, už je koniec svätej omše. Koľko času by sme obetovali našej príprave na stretnutie s nejakou významnou osobnosťou, napr. dôležitým investorom. Nepripravovali by sme sa len slušným oblečením, ale mali by sme prichystané aj témy rozhovorov, vedeli by sme, o čo chceme požiadať a čo môžeme ponúknuť. A my sa môžeme každý deň stretnať s Najvyšším, s vlastníkom všetkého na tomto svete, všemohúcim Kráľom, ktorý sa nechal za nás umučiť na smrť. A nám sa napriek tomu niekedy nechce ísť do kostola ani len v nedeľu!

„Sme na zemi ako krv a víno na oltári. Sme tu, aby sme sa premenili, aby sme zomreli sebe a žili pre druhých a milovali ako Boh. Toto sa uskutočňuje na oltári zeme, ako aj na oltároch našich kostolov.“

„Svätá omša nám sprístupňuje večnú Synovu lásku k Otcovi: Syn miluje Otca, ako Otec miluje Syna a vracia mu dar, ktorý od neho prijal.“

Do nasledujúcich dní vám všetkým prajeme, nech vo vašich srdciach zahorí skutočná radosť z poznania, že môžete byť účastní na nebeskej liturgii už tu, počas nášho pozemského života.

Lýdia a Michal Bušovský

rodičia, na slovíčko ...

V súvislosti so začínajúcim Rokom viery sa vynárajú otázky ohľadom krízy viery – nevynímajúcej našich mladých, ktorí sú obklopení priateľmi z rôznych rodín, bohatších či chudobnejších, úplných i neúplných, s vierou aj bez viery, plných lásky či nelásky a odmietania... Niet sa čo čudovať, keď vo víre týchto okolností i deti vychovávané vo viere začnú pochybovať, zvlášť v období puberty, keď hľadajú svoju identitu. Pre niektorých je viera samozrejmosťou a nepotrebujú nejaké vysvetľovanie. Majú svojich priateľov, s ktorými si rozumejú a s podporou rodičov si vyšliapávajú cestu viery. Ale stále je veľa mladých, ktorým toto nestačí. Nestačí im spoločenstvo, dobrí priatelia. Ničia ich iní svojimi posmeškami, klamstvami, nerozumejú im rodičia, nenachádzajú lásku, nemajú naplnené sny... V záujme vyrovnať sa rovesníkom, majú snahu robiť všetko preto, aby si získali ich priazeň. Obrázky a informácie z internetu, časopisov, plagátov im zaplňajú myseľ. Negatívne prevyšuje pozitívne. Ako ich usmerňovať? Ako im pomôcť?

Často zdôrazňujeme, že treba ísť príkladom, veľa rozprávať o problémoch, vypočuť ich. No niekedy nám nestačia sily a vidíme, že ani to nepomáha. Netreba zabúdať, že i napriek ich skoro dospelému veku, je vždy lepšia motivácia pochvalou a povzbudením, ako neustále dohováranie, kritika alebo argumentácia. Každý človek prechádza rôznymi krízami. Naši mladí nie sú výnimkou. Nechajme im čas. Nenaliehajte. To však neznamená, že sa budeme len prizerať. Je dôležité zachovávať rodinnú spiritualitu, napríklad modlitbu, aj keď ju odmietajú. Nenútiť ich modliť sa, avšak, nech sú na modlitbe prítomní aspoň v tichosti. Kde nestačia naše sily, môže zabráť pôst alebo modlitba ostatných členov rodiny.

Pán Boh si nájde každého človeka. My, rodičia, rovnako potrebujeme na seba pracovať, upevňovať si vieru a zverené deti sú nám v tom prostredníkmi. Sme nútení premýšľať, ako pomôcť našim deťom, a tým hľadať prostriedky pre rast viery v celej rodine.

Adriana Lazorová

Milí Dobráčikovia,

už veľakrát ste počuli o tom, ako Michal Archanjel bojoval s diablom. Aj vo Svätom písme sa Michal archanjel spomína niekoľkokrát ako ochranca v boji proti Zlému. Na základe toho dala kresťanská tradícia sv. Michalovi štyri úrady: bojovať proti Satanovi, zachraňovať duše veriacich z moci satana, osobitne v hodine smrti, ochraňovať Boží ľud a sprevádzať duše ľudí zo sveta pred Boží súd (www.zivotopisysvatych.sk). Naozaj sa oplatí utiekať sa k Michalovi archanjelovi, aby nás obránil v pokušeniach. Diabol sa skrýva kde-kade. Niekedy možno nevinne, skrýva sa aj za naoko dobré veci. Napríklad niektorí ľudia majú schopnosti prostredníctvom diabla liečiť, nie je to však skutočné uzdravenie. Uzdraví chorobu, ale vložia do ľudí nepokoj a zlo. Ďalej veštenie a horoskopy, vyvolávanie duchov (špiritizmus) pochádzajú od Zlého. Dnes sa aj mená anjelov zneužívajú vo veštení a na iné zlé veci. Nájdem ho aj v rôznych moderných znakoch (na oblečení, používajú sa aj ako príviesky), napríklad:

- **peace** – symbol, ktorý má údajne znázorňovať mier, lásku, harmóniu, je

v skutočnosti symbolom smrti a nenávisti voči kresťanom, je to kríž so zlomenými ramenami naopak, znak Antikrista – diabla;

- ďalší znak satanistov, **znak smrti**;

- **jin a jang**, znak náboženstiev z východu (veria vo falošných bohov), tvrdí, že dobro a zlo sú rovnaké alebo rovnako zastúpené vo svete;

- **egyptský kríž** – v súčasnosti znak novopohanských skupín, a ako vieme, pohania uctievali iných bohov (boha Ra);

- **pentagram** – pôvodne kresťanský symbol; ak je obrátený špicom nadol, niekedy s dokreslenou tvárou capa,

ktorý symbolizuje židovské obetné zviera, vyhnané za hriechy na púšť,

je znakom satanistov a zla, používa sa v mágií (čarodejníctve, bosoráctve).

Veľa ľudí nosí červené náramky, ktoré sa dávajú i malým deťom, aby sa im nestalo „z očí“. Tie sú však tiež prostriedkom bielej mágie, ktorá je rovnako zlá ako čierna mágia. Spomeniem aj stromčeky šťastia. Kto nám môže dať šťastie? Stromček alebo Pán Boh? Kto nás môže ochrániť od zlého? Náramok alebo Pán Boh?

Okrem toho aj dnes žijú ľudia, ktorí sú posadnutí zlým duchom. Existujú kňazi, ktorí môžu vyháňať zlých duchov z ľudí vyslovením predpísaných modlitieb. Majú povolenie od otca biskupa vykonávať takúto službu. Volajú sa exorcisti.

A čo vy, deti? Aj vy môžete bojovať proti zlu. Aké zbrane vám pomôžu? Jeden exorcista z Malty, páter Elias Vella, nám pripomína, že Pán Ježiš nám dal dostatočne silné zbrane na to, aby sme nimi zastrašili diabla. Sú to naše modlitby, hlavne tie, v ktorých spomíname meno Pána Ježiša či krv, ktorou nás vykúpil a prosíme ho, aby nás posilnil v pokušeniach proti čistote, viere a láske, tiež modlitby k Panne Márii, ktorá bola bez hriechu. Jej sa diabol veľmi bojí, lebo mu ani raz nedovolila vstúpiť do jej duše. Pred pokušením nás chránia i všetky sviatosti, predovšetkým sviatosť zmierenia a Eucharistie. Diabol nenávidí, ak chválime Boha za dobrodenia, ktoré nám dáva. Teda i modlitba chvály môže byť ostrým mečom v boji proti zlu. Rovnako má strach z Božieho slova a z modlitieb k Duchu Svätému. A čo je zaujímavé, neznaša, keď sa ľudia postia a odopierajú si niečo „fajnové“, sladké a keď sa zdržávajú nielen od jedla, ale aj iných vecí. Vy to už dobre poznáte. Tak vám prajem veľa síl a vytrvalosti v boji proti zlu.

Súťaž

Dobráčikovia, ak ste pozorne čítali, lahko nám odpoviete na naše otázky. Zasláné odpovede vyhodnotíme a niekoho i odmeníme.

1. Ako sa volajú kňazi, ktorí môžu vyháňať zlých duchov?

2. Viete vymenovať aspoň tri zbrane, ktorými sa dá bojovať proti diablu?

Okrem toho nám môžete napísať vašu obľúbenú modlitbu k anjelovi strážnemu, radi ju zverejníme.

Adriana Lazorová

Zásah blesku do veže kostola v Markušovciach

Dňa 12. júla v skorých ranných hodinách zasiahol markušovskú vežu silný blesk. Následne sa zistilo, že došlo k poškodeniu hodín na veži, zvonov, plynovej pece, číselníkov a mikrofónov. Oprava číselníkov stála 144 €; oprava mikrofónov 400 €; oprava pece bola bezplatná, nakoľko sa na nej nezistilo veľké poškodenie; oprava hodín na veži a zvonov stála najviac, a to 1330, 21 €. Celkové náklady na opravy boli 1874, 21 €.

Koncert v Tepličke

Dňa 24. júla sa uskutočnil v kostole v Tepličke koncert kresťanskej hudobnej skupiny Paprsky. Je to štyridsaťčlenná skupina mládeže z celej Moravy, prevažne pozostávajúca zo študentov. Ako skupina vznikli v roku 1996 v Odrách na Novojičínsku.

PAPRSKY – „Večne veselá banda mládeže, ktorá má snahu robiť niečo dobré.“

Výlet – mládež

Mládež z Markušoviec zorganizovala stretnutie na chate na Košiarňom briežku v dňoch od 10. – 13. 7. 2012. Akcie sa zúčastnilo 21 mladých, ktorí si spoločné chvíle spríjemnili futbalom, baseballom, nočnou hrou, opekaním, výletom na blízky vrch – Matku Božiu a mnohými rôznymi aktivitami. Zároveň si počas týchto dní prehľadli svoj vzťah k Bohu vďaka spoločným modlitbám a svätým omšiam, ktoré slúžil pán kaplán Róbert Neupauer.

Výlet detí na Orave

V dňoch od 23. 7. – 28. 7. 2012 sa konal v poradí už tretí ročník letného detského tábora organizovaného eRkom Markušovce. Konal sa v najsevernejšej obci na Slovensku – v Oravskej Polhore. O program pre 26 detí sa staralo jedenásť animátorov a o ich stravovanie jeden kuchár. Deti si nielen prezreli krásu dediny na Orave, ale navštívili aj Slanický ostrov na Oravskej priehrade, preskúmali tajomné chodby vodnej elektrárne a pripomenuli si, ako

sa žilo na Oravskom hrade. Týždeň bez rodičov si deti užívali a počasie im tiež prišlo. eRkári sa už teraz na všetkých tešia opäť o rok.

Malý tábor

V dňoch 7. – 9. augusta 2012 sa v Markušovciach uskutočnil malý tábor pre deti od troch do siedmich rokov. Táboru sa zúčastnilo jedenásť detí a šesť vedúcich. Deti sa spolu s animátormi stretávali v priestoroch fary o 9:00 hod. a program končili okolo 16:00 hod. Na tri dni sa deti ocitli na opustenom ostrove, na ktorom zažili množstvo dobrodružstiev, naučili sa veľa o živote mimo civilizácie, stretli stroskotanca Robinsona, domorodcov i piráta a nakoniec sa všetci šťastne vrátili domov.

Miništrantský futbalový turnaj

Prvý septembrový deň sa miništranti z Lieskovian zúčastnili, a na našu radosť aj statočne reprezentovali farnosť, na letnom futbalovom turnaji v Letanovciach. Futbalový štadión privítal mladých a „futbalu chtivých“ miništrantov zo spišskonooveského dekanátu. Aj keď putovný pohár neputoval do Lieskovian naši chlapci hrali zo srdca a hrdo.

Duchovná obnova v Tepličke

V dňoch 7. – 9. septembra sa uskutočnila pred odpustovou slávnosťou duchovná obnova, ktorú viedol Dp. Bruno Branislav Donoval z Dominikánskeho mariánskeho centra v Košiciach. Časť obnovy venoval aj úlohe členov Ružencového bratstva v Tepličke.

Prvé sľuby

Dňa 8. septembra v kostole Nanebovzatia Panny Márie v Nitre na Kalvárii zložil svoje prvé sľuby čistoty, chudoby a poslušnosti v Spoločnosti Božieho Slova rodák z Markušoviec – Matej Reiner. Srdečne blahoželáme a vyprosujeme veľa Božích milostí.

-red-

Leto v eRku

Založené 1999

fotoobjektívom

Odpustová slávnosť v Tepličke

Časopis vyšiel aj vďaka finančnej podpore Obce Markušovce.

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: Mgr. Adriana Lazorová, Peter Lazor, Lýdia Bušovská a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková úprava: Mgr. Barbora Klučárová. Odborný konzultant: Mgr. Ondrej Švančara, Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk. <http://www.pokojadobro.sk> Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

www.pokojadobro.sk